

Crna Gora
Ministarstvo prostornog planiranja,
urbanizma i državne imovine

Adresa: IV proleterske brigade broj 19
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 446 200
fax: +382 20 446 215

**INFORMACIJA O ZAKLJUČIVANJU
MEMORANDUMA O RAZUMIJEVANJU
IZMEĐU
MINISTARSTVA PROSTORNOG PLANIRANJA, URBANIZMA I DRŽAVNE
IMOVINE CRNE GORE
I
MINISTARSTVA ŽIVOTNE SREDINE, URBANIZMA I KLIMATSKIH PROMJENA
REPUBLIKE TURSKE
O SARADNJI U OBLASTI PROSTORNOG PLANIRANJA**

Podgorica, avgust 2025.

Imajući u vidu da je Republika Turska izuzetno značajan partner Crne Gore, s velikim potencijalom za razvoj saradnje u oblasti prostornog planiranja, od posebnog je značaja unapređenje postojeće saradnje.

Nakon više kontakata sa turskom stranom i na inicijativu njenog diplomatskog predstavnika u Crnoj Gori g. Bariša Kalkavana tokom zvaničnog susreta sa ministrom Slavenom Radunovićem, otvoren je prostor za konkretizaciju i pravno formulisanje planiranih aktivnosti u kontekstu prostornog planiranja, građevinarstva i stanovanja, zasnovanih na principu jednakosti, reciprociteta i uzajamne koristi.

Polazeći od opredjeljenja obje strane za iznalaženjem zajedničkih rješenja za aktuelne i potencijalne urbane probleme i širenja mogućnosti za razvoj održivih, sigurnih i visoko kvalitetnih naselja i gradova, dogovoreno je potpisivanje Memoranduma kojim se definiše bilateralna saradnja, kroz razmjenu znanja, iskustva, najbolje prakse i tehnologije sa posebnim naglaskom na:

- Prostornom planiranju, planiranju višeg reda, strateškom prostornom planiranju, planiranju priobalnog područja;
- Razvoju informacionog sistema prostornog planiranja;
- Saradnji u pripremi prostorno-planske dokumentacije, naročito u dijelu infrastrukturnih projekata i korištenju mora koji se planiraju na teritoriji obje države;
- Legalizaciji bespravno sagrađenih objekata;
- Politikama stanovanja;
- Politikama urbane obnove i sanaciji prostora;
- Planiranju zaštite i upravljanju pejzažom;
- Arhitektonskim politikama;
- Izgradnji objekata u seizmički aktivnim područjima;
- Razvoju industrije građevinskih materijala uz primjenu koncepta zelene i cirkularne ekonomije;
- Pristupačnost gradova licima sa invaliditetom;
- Održivom urbanom razvoju;
- Brendiranju gradova;
- Urbanom dizajnu;
- Primjeni postupaka zoniranja;
- Geodetskim studijima.

Saradnja po navedenim oblastima će se odvijati posredstvom organizovanja programa obuka, sastanaka, konferencija, simpozijuma, naučnih i tehničkih studijskih posjeta, osnivanjem ekspertske grupe za bilateralnu saradnju, kao i iniciranjem projekata.

Nakon stupanja na snagu Memoranduma o razumijevanju predviđeno je osnivanje Mješovite komisije kako bi se obezbijedilo efikasno sprovođenje aktivnosti i koja će funkcionisati na način što će svaka strana odrediti Nacionalnog koordinatora koji će biti odgovoran za upravljanje navedenim oblastima saradnje. Sastanci Komisije će se održavati jednom godišnje, naizmjenično u Crnoj Gori i Turskoj.

Memorandum se zaključuje u cilju unapređenja i razvoja saradnje između Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine Crne Gore i Ministarstva životne sredine, urbanizacije i klimatskih promjena Republike Turske i ne predstavlja međunarodni sporazum koji strane potpisnice obavezuje prema međunarodnom pravu. Stupa na snagu danom potpisivanja i ostaje na snazi na period od 2 (dvije) godine. Ukoliko neka od Strana pismenim putem ne obavijesti drugu o svojoj namjeri da raskine ovaj Memorandum o razumijevanju 3 (tri) mjeseca prije njegovog isteka, isti se automatski sukcesivno produžava za periode od po 1 (jedne) godine.

Memorandum će potpisati resorni ministri dvije države u terminu koji će biti naknadno definisan.

Prilozi:

1. Engleska verzija Nacrta memoranduma o razumijevanju
2. Crnogorski alternat engleske verzije
3. Finalna crnogorska verzija

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
BETWEEN THE MINISTRY OF ENVIRONMENT, URBANIZATION
AND CLIMATE CHANGE OF THE REPUBLIC OF TÜRKİYE
AND
THE MINISTRY OF SPATIAL PLANNING, URBANISM AND STATE
PROPERTY OF MONTENEGRO
ON COOPERATION
IN THE FIELD OF SPATIAL PLANNING

The Ministry Environment, Urbanization and Climate Change of the Republic of Türkiye and the Ministry of Spatial Planning, Urbanism and State Property of Montenegro (hereinafter referred to as "the Participants");

Encouraging mutual interest in establishing solid and long-term cooperation in the fields of spatial planning and urbanization, construction and housing, based on the principle of equality, reciprocity and mutual benefits,

Willing to strengthen the friendly relations between the two countries in the mentioned fields,

Desire to cooperate on solutions for current and potential urban problems and disseminating opportunities for the development of sustainable, safe, high quality settlements and cities for the well-being of the present and future generations,

Acknowledging the importance of sustainable development approach to improve services provided to citizens,

Noting that such cooperation would serve the common interests of the Participants and contribute to their economic and social development,

Have reached the following understanding:

Article 1

In order to establish joint cooperation in the fields of spatial planning, spatial planning legislation, exchange administrative and technical expertise, as well as to encourage the participation of experts in the fields of spatial planning, construction and housing, the Participants will cooperate through sharing of knowledge, experience, best practices and technology on the basis of equity, benefit and reciprocity.

Article 2

The Participants will cooperate on the following issues:

- 1) Planning, upper scale planning, strategic spatial planning, coastal planning,
- 2) Integrated coastal zone management and planning,
- 3) Development of the spatial planning information system,
- 4) Cooperation at the preparation of spatial planning documents, in particular for infrastructural projects and use of the sea that are planned on the territory of both countries,
- 5) Legalization of illegally built construction,
- 6) Housing policies,
- 7) Policies of urban regeneration and spatial restoration,
- 8) Landscape protection planning and management,
- 9) Architectural policies,
- 10) Construction of buildings in seismically active areas,
- 11) Development of the construction materials industry with implementation of green and circular economy concepts
- 12) Accessibility of cities to persons with disabilities
- 13) Sustainable urban development,
- 14) Brand city,
- 15) Urban design,
- 16) Zoning application procedures,
- 17) Ground survey studies.

Article 3

According to this Memorandum of Understanding the Participants will cooperate on the issues listed in Article 2, through:

- 1) Organization of training programs, meetings, conferences and symposia,
- 2) Organization of scientific and technical visits,
- 3) Organization of mutual visits of researchers, consultants, experts and members and representatives of non-governmental organizations,
- 4) Exchange of information, expertise and documents on research, development and implementation activities,
- 5) Establishment of expert groups for bilateral cooperation when it comes to spatial planning at the national level (for both countries), in order to identify common

- strategic interests in the field of spatial development;
- 6) Project development.

Article 4

The Participants will cooperate within the framework of the relevant legislation applicable to each Party, relevant international agreements by which the Parties are bound and funds allocated for this purpose.

Financial obligations that may arise from the implementation of this Memorandum of Understanding will be treated as part of the annual budget of the Participants, in accordance with applicable domestic legislation, with each Party covering its own costs, unless agreed differently in a particular situation.

Article 5

The Participants may invite governmental and academic institutions, professional associations, private sector and non-governmental organizations agreed by the participants to participate in cooperation activities within the scope of this Memorandum of Understanding.

Article 6

Following the entry into force of this Memorandum of Understanding, a Joint Committee will be established by the Participants in order to ensure the efficient implementation of cooperation activities within the framework of this Memorandum of Understanding and will be operated as follows:

- 1) Each Participant will designate a National Coordinator to be responsible for the management of cooperation areas enlisted herein, within 3 (three) months following the entry into force of this Memorandum of Understanding.
The National Coordinators will have at least the title of Head of Department.
Each Participant will notify the other regarding the name of the National Coordinator they have designated.
- 2) The National Coordinators will cooperate to draw up Joint Working Programs in the cooperation areas enlisted in Article 2 of this Memorandum of Understanding.
- 3) The National Coordinators will determine the dates to discuss cooperation areas, co-chair the Joint Committee Meetings that may be organized on the mutually agreed dates and monitor the implementation of the recommendations made by the Joint Committee.
- 4) The Joint Committee Meetings will take place alternately once a year in Türkiye and Montenegro.

Article 7

The Participants of this Memorandum of Understanding will not disclose to third parties information, documentation or confidential information arising from cooperation activities carried out in accordance with this Memorandum of Understanding.

Article 8

This Memorandum of Understanding shall not be construed to affect in any way the existing rights and obligations of the Parties under other International Agreements to which they are parties.

Article 9

The Participants will ensure effective protection of the intellectual property rights transferred or created within the framework of this Memorandum of Understanding in accordance with their related national legislation and International Treaties to which they are parties.

In terms of the purposes of this Memorandum of Understanding, "intellectual property" will stand for the term which is stated in Article 2 of the "Convention Establishing the World Intellectual Property Organization", signed in Stockholm on 14 July, 1967.

Article 10

This Memorandum of Understanding is concluded with a view to enhancing and developing cooperation between the Participants and does not constitute an international agreement binding upon the States of the Participants under international law. No provision of this Memorandum of Understanding will be interpreted and implemented as creating legal rights or commitments for the States of the Participants.

Article 11

Any dispute that may arise from interpretation or implementation of this Memorandum of Understanding will be resolved amicably through negotiations between the Participants.

Article 12

This Memorandum of Understanding may be amended at any time through mutual written consent of the Participants. The amendments will enter into force according to the procedure stated in paragraph 1 of Article 13 of this Memorandum of Understanding.

Article 13

This Memorandum of Understanding will come into effect upon signature and remain valid for a period of 2 (two) years. Unless one of the Participants notifies the other in writing its intention to terminate this Memorandum of Understanding 3 (three) months prior to expiration of its validity, this Memorandum of Understanding will automatically be extended for successive periods of 1 (one) years.

Each Participant may terminate this Memorandum of Understanding at any time by giving to the other Participant a written notification to that effect. In this case, the Memorandum of Understanding will be terminated 3 (three) months after the date of receipt of the notification.

The termination of this Memorandum of Understanding shall not affect the validity and implementation of the projects and activities agreed upon pursuant to this Memorandum of Understanding and initiated prior to its termination until their completion, unless the Parties agree otherwise in writing.

Signed in, on, in 2 (two) originals in Turkish, Montenegrin and English languages, all texts being equally authentic.

In case of any divergence of interpretation, the English text will prevail.

FOR

**THE MINISTRY OF ENVIRONMENT,
URBANISATION AND CLIMATE CHANGE
OF THE REPUBLIC OF TÜRKİYE**

Murat KURUM

Minister

FOR

**THE MINISTRY OF SPATIAL PLANNING,
URBANISM AND STATE PROPERTY
OF MONTENEGRO**

Slaven RADUNOVIĆ

Minister

MEMORANDUM O RAZUMIJEVANJU
IZMEĐU
MINISTARSTVA PROSTORNOG PLANIRANJA,
URBANIZMA I DRŽAVNE IMOVINE
CRNE GORE
I
MINISTARSTVA ŽIVOTNE SREDINE, URBANIZACIJE
I KLIMATSKIH PROMJENA REPUBLIKE TURSKE
O SARADNJI
U OBLASTI PROSTORNOG PLANIRANJA

Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine Crne Gore i Ministarstvo životne sredine, urbanizacije i klimatskih promjena Republike Turske (u daljem tekstu: „Strane“);

Podstičući obostrani interes za uspostavljanjem čvrste i dugoročne saradnje u oblastima prostornog planiranja, građevinarstva i stanovanja, zasnovane na principu jednakosti, reciprociteta i uzajamne koristi;

Izražavajući volju za jačanje prijateljskih odnosa između dvije zemlje u pomenutim oblastima,

U želji da sarađuju na iznalaženju rješenja za aktuelne i potencijalne urbane probleme i širenju mogućnosti za razvoj održivih i sigurnih naselja i gradova u skladu sa visokim standardima kvaliteta za dobrobit sadašnjih i budućih generacija,

Priznajući važnost pristupa baziranog na održivom razvoju za poboljšanje usluga koje se pružaju građanima,

Konstatujući da bi takva saradnja služila zajedničkim interesima Strana i doprinijela njihovom ekonomskom i socijalnom razvoju,

Dogovorile su se kako slijedi:

Član 1

U cilju uspostavljanja saradnje u oblastima prostornog planiranja, odgovarajućeg zakonodavstva, razmjene administrativne i tehničke ekspertize, kao i podsticanja učešća eksperata u oblasti prostornog planiranja, građevinarstva i stanovanja, Strane će sarađivati kroz razmjenu znanja, iskustva, najbolje prakse i tehnologije na osnovama jednakosti, obostrane koristi i reciprociteta.

Član 2

Strane će sarađivati po sljedećim pitanjima:

- 1) Prostorno planiranje, planiranje višeg reda, strateško prostorno planiranje, planiranje priobalnog područja,
- 2) Integrisano planiranje i upravljanje priobalnim područjem,
- 3) Razvoj informacionog sistema prostornog planiranja,
- 4) Saradnja u pripremi prostorno-planske dokumentacije, naročito u dijelu infrastrukturnih projekata i korišćenja mora koji se planiraju na teritoriji obije države,
- 5) Legalizacija bespravno sagrađenih objekata,
- 6) Politike stanovanja,
- 7) Politike urbane obnove i sanacija prostora,
- 8) Planiranje zaštite i upravljanje pejzažom,
- 9) Arhitektonske politike,
- 10) Izgradnja objekata u seizmički aktivnim područjima,
- 11) Razvoj industrije građevinskih materijala uz primjenu koncepta zelene i cirkularne ekonomije,
- 12) Pristupačnost gradova licima sa invaliditetom,
- 13) Održivi urbani razvoj,
- 14) Brendiranje gradova,
- 15) Urbani dizajn,
- 16) Primjena postupaka zoniranja,
- 17) Geodetske studije.

Član 3

Shodno ovom Memorandumu o razumijevanju, Strane će po pitanjima navedenim u članu 2 sarađivati posredstvom:

- 1) Organizovanja programa obuke, sastanaka, konferencija i simpozijuma,
- 2) Organizovanja naučnih i tehničkih studijskih posjeta,
- 3) Organizovanja uzajamnih posjeta istraživača, konsultanata, eksperata, te članova i predstavnika nevladinih organizacija,
- 4) Razmjene informacija, ekspertize i dokumenata u domenu istraživačkih, razvojnih i implementacionih aktivnosti,
- 5) Osnivanjem ekspertskih grupa za bilateralnu saradnju kada je u pitanju prostorno planiranje na državnom nivou (za obje zemlje), u cilju identifikacije zajedničkih strateških interesa u oblasti prostornog razvoja,
- 6) Razvijanje projekata.

Član 4

Strane će sarađivati u okvirima relevantnog zakonodavstva koje primjenjuju, relevantnih međunarodnih sporazuma kojima su obavezane, kao i sredstava namijenjenih za ovu svrhu.

Finansijske obaveze koje mogu proizići iz sprovođenja ovog memoranduma o razumijevanju tretiraće se kao dio godišnjeg budžeta Strana, u skladu sa važećim domaćim zakonodavstvom, pri čemu će svaka Strana pokrivati svoje troškove, izuzev ukoliko se u konkretnoj situaciji ne dogovori drugačije.

Član 5

Strane se mogu dogovoriti da pozovu vladine i akademske institucije, strukovna udruženja, privatni sektor i nevladine organizacije da učestvuju u aktivnostima u okviru saradnje definisane ovim memorandumom o razumijevanju.

Član 6

Nakon stupanja na snagu ovog memoranduma o razumijevanju, Strane će osnovati Mješovitu komisiju kako bi se obezbijedilo efikasno sprovođenje aktivnosti saradnje u okviru ovog memoranduma o razumijevanju, a koja će funkcionisati na sljedeći način:

- 1) Svaka Strana će odrediti nacionalnog koordinatora koji će biti odgovoran za upravljanje ovdje navedenim oblastima saradnje, u roku od 3 (tri) mjeseca nakon stupanja na snagu ovog memoranduma o razumijevanju.
Nacionalni koordinatori će biti imenovani na nivou najmanje rukovodioca organizacione jedinice.
Strane će jedna drugoj saopštiti ime svog nacionalnog koordinatora.
- 2) Nacionalni koordinatori će sarađivati u izradi zajedničkih programa rada u oblastima saradnje navedenim u članu 2 ovog memoranduma o razumijevanju.
- 3) Nacionalni koordinatori će odrediti datume za diskusiju o oblastima saradnje, zajednički predsjedavati sastancima Mješovite komisije, koji mogu biti organizovani na obostrano dogovorene datume i nadgledati sprovođenje preporuka Mješovite komisije.
- 4) Sastanci Zajedničke komisije će se održavati jednom godišnje, naizmjenično u Crnoj Gori i Republici Turskoj.

Član 7

Strane u ovom memorandumu o razumijevanju neće trećim stranama otkrivati informacije, dokumentaciju ili povjerljive informacije koje proističu iz aktivnosti saradnje, a koje su sprovedene u skladu sa ovim memorandumom o razumijevanju.

Član 8

Ovaj memorandum o razumijevanju neće se tumačiti tako da na bilo koji način utiče na postojeća prava i obaveze Strana prema drugim međunarodnim sporazumima čije su potpisnice.

Član 9

Strane će obezbijediti efikasnu zaštitu prava intelektualne svojine prenijetih ili kreiranih u okviru ovog memoranduma o razumijevanju u skladu s njihovim nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim sporazumima čije su potpisnice.

U smislu svrhe ovog memoranduma o razumijevanju, "intelektualna svojina" označava termin koji je naveden u članu 2 "Konvencije o osnivanju Svjetske organizacije za intelektualnu svojinu", potpisane u Stockholmu 14. jula 1967. godine.

Član 10

Ovaj memorandum o razumijevanju se zaključuje u cilju unapređenja i razvoja saradnje između Strana i ne predstavlja međunarodni sporazum koji obavezuje Strane prema međunarodnom pravu. Nijedna odredba ovog memoranduma o razumijevanju neće se tumačiti niti sprovoditi na način koji bi za Strane stvarao zakonska prava ili obaveze.

Član 11

Svaki spor koji može nastati u vezi sa tumačenjem ili primjenom ovog memoranduma o razumijevanju biće riješen sporazumno putem pregovora između Strana.

Član 12

Ovaj memorandum o razumijevanju može biti izmijenjen u bilo kom trenutku uz obostranu pismenu saglasnost Strana. Izmjene i dopune stupaju na snagu u skladu sa procedurom iz člana 13 ovog memoranduma o razumijevanju.

Član 13

Ovaj memorandum o razumijevanju stupa na snagu danom potpisivanja i ostaje na snazi na period od 2 (dvije) godine. Ukoliko neka od Strana pismenim putem ne obavijesti drugu o svojoj namjeri da raskine ovaj Memorandum o razumijevanju 3 (tri) mjeseca prije njegovog isteka, isti se automatski sukcesivno produžava za periode od po 1 (jedne) godine.

Svaka Strana može da raskine ovaj memorandum o razumijevanju u bilo kom trenutku tako što će pismenim putem obavijestiti drugu Stranu o toj namjeri. U tom slučaju, ovaj memorandum o razumijevanju prestaje da važi 3 (tri) mjeseca od dana prijema pismenog obavještenja.

Raskid ovog memoranduma o razumijevanju neće uticati na važenje i sprovođenje projekata i aktivnosti dogovorenih u skladu sa ovim memorandumom o razumijevanju i započetih prije njegovog raskida, sve do njihovog završetka, izuzev ukoliko se Strane pisanim putem ne dogovore drugačije.

Potpisano u, dana, u 2 (dva) originalna primjerka na crnogorskom, turskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi jednako autentični. U slučaju bilo kakvog odstupanja u tumačenju, engleski tekst ima prednost.

**ZA MINISTARSTVO
PROSTORNOG
PLANIRANJA,
URBANIZMA I
DRŽAVNE IMOVINE**

CRNE GORE

Slaven RADUNOVIĆ

Ministar

**ZA MINISTARSTVO
ŽIVOTNE SREDINE,
URBANIZACIJE I
KLIMATSKIH
PROMJENA**

REPUBLIKE TURSKE

Murat KURUM

Ministar

MEMORANDUM O RAZUMIJEVANJU
IZMEĐU
MINISTARSTVA ŽIVOTNE SREDINE, URBANIZACIJE
I KLIMATSKIH PROMJENA REPUBLIKE TURSKE
I
MINISTARSTVA PROSTORNOG PLANIRANJA,
URBANIZMA I DRŽAVNE IMOVINE
CRNE GORE
O SARADNJI
U OBLASTI PROSTORNOG PLANIRANJA

Ministarstvo životne sredine, urbanizacije i klimatskih promjena Republike Turske i
Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine Crne Gore (u daljem tekstu:
„Strane“);

Podstičući obostrani interes za uspostavljanjem čvrste i dugoročne saradnje u oblastima
prostornog planiranja, građevinarstva i stanovanja, zasnovane na principu jednakosti,
reciprociteta i uzajamne koristi;

Izražavajući volju za jačanje prijateljskih odnosa između dvije zemlje u pomenutim oblastima,

U želji da sarađuju na iznalaženju rješenja za aktuelne i potencijalne urbane probleme i širenju
mogućnosti za razvoj održivih i sigurnih naselja i gradova u skladu sa visokim standardima
kvaliteta za dobrobit sadašnjih i budućih generacija,

Priznajući važnost pristupa baziranog na održivom razvoju za poboljšanje usluga koje se
pružaju građanima,

Konstatujući da bi takva saradnja služila zajedničkim interesima Strana i doprinijela njihovom
ekonomskom i socijalnom razvoju,

Dogovorile su se kako slijedi:

Član 1

U cilju uspostavljanja saradnje u oblastima prostornog planiranja, odgovarajućeg zakonodavstva, razmjene administrativne i tehničke ekspertize, kao i podsticanja učešća eksperata u oblasti prostornog planiranja, građevinarstva i stanovanja, Strane će sarađivati kroz razmjenu znanja, iskustva, najbolje prakse i tehnologije na osnovama jednakosti, obostrane koristi i reciprociteta.

Član 2

Strane će sarađivati po sljedećim pitanjima:

- 1) Prostorno planiranje, planiranje višeg reda, strateško prostorno planiranje, planiranje priobalnog područja,
- 2) Integrisano planiranje i upravljanje priobalnim područjem,
- 3) Razvoj informacionog sistema prostornog planiranja,
- 4) Saradnja u pripremi prostorno-planske dokumentacije, naročito u dijelu infrastrukturnih projekata i korišćenja mora koji se planiraju na teritoriji obije države,
- 5) Legalizacija bespravno sagrađenih objekata,
- 6) Politike stanovanja,
- 7) Politike urbane obnove i sanacija prostora,
- 8) Planiranje zaštite i upravljanje pejzažom,
- 9) Arhitektonske politike,
- 10) Izgradnja objekata u seizmički aktivnim područjima,
- 11) Razvoj industrije građevinskih materijala uz primjenu koncepta zelene i cirkularne ekonomije,
- 12) Pristupačnost gradova licima sa invaliditetom,
- 13) Održivi urbani razvoj,
- 14) Brendiranje gradova,
- 15) Urbani dizajn,
- 16) Primjena postupaka zoniranja,
- 17) Geodetske studije.

Član 3

Shodno ovom Memorandumu o razumijevanju, Strane će po pitanjima navedenim u članu 2 sarađivati posredstvom:

- 1) Organizovanja programa obuke, sastanaka, konferencija i simpozijuma,
- 2) Organizovanja naučnih i tehničkih studijskih posjeta,
- 3) Organizovanja uzajamnih posjeta istraživača, konsultanata, eksperata, te članova i predstavnika nevladinih organizacija,
- 4) Razmjene informacija, ekspertize i dokumenata u domenu istraživačkih, razvojnih i implementacionih aktivnosti,
- 5) Osnivanjem ekspertskih grupa za bilateralnu saradnju kada je u pitanju prostorno planiranje na državnom nivou (za obje zemlje), u cilju identifikacije zajedničkih strateških interesa u oblasti prostornog razvoja;
- 6) Razvijanje projekata.

Član 4

Strane će sarađivati u okvirima relevantnog zakonodavstva koje primjenjuju, relevantnih međunarodnih sporazuma kojima su obavezane, kao i sredstava namijenjenih za ovu svrhu.

Finansijske obaveze koje mogu proizići iz sprovođenja ovog memoranduma o razumijevanju tretiraće se kao dio godišnjeg budžeta Strana, u skladu sa važećim domaćim zakonodavstvom, pri čemu će svaka Strana pokrivati svoje troškove, izuzev ukoliko se u konkretnoj situaciji ne dogovori drugačije.

Član 5

Strane se mogu dogovoriti da pozovu vladine i akademske institucije, strukovna udruženja, privatni sektor i nevladine organizacije da učestvuju u aktivnostima u okviru saradnje definisane ovim memorandumom o razumijevanju.

Član 6

Nakon stupanja na snagu ovog memoranduma o razumijevanju, Strane će osnovati Mješovitu komisiju kako bi se obezbijedilo efikasno sprovođenje aktivnosti saradnje u okviru ovog memoranduma o razumijevanju, a koja će funkcionisati na sljedeći način:

- 1) Svaka Strana će odrediti nacionalnog koordinatora koji će biti odgovoran za upravljanje ovdje navedenim oblastima saradnje, u roku od 3 (tri) mjeseca nakon stupanja na snagu ovog memoranduma o razumijevanju.
Nacionalni koordinatori će biti imenovani na nivou najmanje rukovodioca organizacione jedinice.
Strane će jedna drugoj saopštiti ime svog nacionalnog koordinatora.
- 2) Nacionalni koordinatori će sarađivati u izradi zajedničkih programa rada u oblastima saradnje navedenim u članu 2 ovog memoranduma o razumijevanju.
- 3) Nacionalni koordinatori će odrediti datume za diskusiju o oblastima saradnje, zajednički predsjedavati sastancima Mješovite komisije, koji mogu biti organizovani na obostrano dogovorene datume i nadgledati sprovođenje preporuka Mješovite komisije.
- 4) Sastanci Zajedničke komisije će se održavati jednom godišnje, naizmjenično u Republici Turskoj i Crnoj Gori.

Član 7

Strane u ovom memorandumu o razumijevanju neće trećim stranama otkrivati informacije, dokumentaciju ili povjerljive informacije koje proističu iz aktivnosti saradnje, a koje su sprovedene u skladu sa ovim memorandumom o razumijevanju.

Član 8

Ovaj memorandum o razumijevanju neće se tumačiti tako da na bilo koji način utiče na postojeća prava i obaveze Strana prema drugim međunarodnim sporazumima čije su potpisnice.

Član 9

Strane će obezbijediti efikasnu zaštitu prava intelektualne svojine prenijetih ili kreiranih u okviru ovog memoranduma o razumijevanju u skladu s njihovim nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim sporazumima čije su potpisnice.

U smislu svrhe ovog memoranduma o razumijevanju, "intelektualna svojina" označava termin koji je naveden u članu 2 "Konvencije o osnivanju Svjetske organizacije za intelektualnu svojinu", potpisane u Stokholmu 14. jula 1967. godine.

Član 10

Ovaj memorandum o razumijevanju se zaključuje u cilju unapređenja i razvoja saradnje između Strana i ne predstavlja međunarodni sporazum koji obavezuje Strane prema međunarodnom pravu. Nijedna odredba ovog memoranduma o razumijevanju neće se tumačiti niti sprovoditi na način koji bi za Strane stvarao zakonska prava ili obaveze.

Član 11

Svaki spor koji može nastati u vezi sa tumačenjem ili primjenom ovog memoranduma o razumijevanju biće riješen sporazumno putem pregovora između Strana.

Član 12

Ovaj memorandum o razumijevanju može biti izmijenjen u bilo kom trenutku uz obostranu pismenu saglasnost Strana. Izmjene i dopune stupaju na snagu u skladu sa procedurom iz člana 13 ovog memoranduma o razumijevanju.

Član 13

Ovaj memorandum o razumijevanju stupa na snagu danom potpisivanja i ostaje na snazi na period od 2 (dvije) godine. Ukoliko neka od Strana pismenim putem ne obavijesti drugu o svojoj namjeri da raskine ovaj Memorandum o razumijevanju 3 (tri) mjeseca prije njegovog isteka, isti se automatski sukcesivno produžava za periode od po 1 (jedne) godine.

Svaka Strana može da raskine ovaj memorandum o razumijevanju u bilo kom trenutku tako što će pismenim putem obavijestiti drugu Stranu o toj namjeri. U tom slučaju, ovaj memorandum o razumijevanju prestaje da važi 3 (tri) mjeseca od dana prijema pismenog obavještenja.

Raskid ovog memoranduma o razumijevanju neće uticati na važenje i sprovođenje projekata i aktivnosti dogovorenih u skladu sa ovim memorandumom o razumijevanju i započetih prije njegovog raskida, sve do njihovog završetka, izuzev ukoliko se Strane pisanim putem ne dogovore drugačije.

Potpisano u, dana, u 2 (dva) originalna primjerka na turskom, crnogorskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi jednako autentični. U slučaju bilo kakvog odstupanja u tumačenju, engleski tekst ima prednost.

**ZA MINISTARSTVO
ŽIVOTNE SREDINE,
URBANIZACIJE I
KLIMATSKIH
PROMJENA**

REPUBLIKE TURSKE

Murat KURUM

Ministar

**ZA MINISTARSTVO
PROSTORNOG
PLANIRANJA,
URBANIZMA I DRŽAVNE
IMOVINE**

CRNE GORE

Slaven RADUNOVIĆ

Ministar